

OPS

tuki 2016

YHTEISKUNTAOPPI

Mervi Kemppainen

Oulun normaalikoulu Linnanmaa 0-6

OPPIAINEEN TEHTÄVÄ

- on tukea oppilaan kasvua aktiiviseksi, vastuuntuntoiseksi ja yritteliääksi toimijaksi
- ohjata oppilasta toimimaan erilaisuutta ymmärtävässä, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa kunnioittavassa moniarvoisessa yhteiskunnassa demokratian arvojen ja periaatteiden mukaan
- on antaa yhteiskunnan toiminnasta ja kansalaisen vaikuttamismahdollisuuksista tiedollinen perusta sekä rohkaista oppilasta kehittymään oma-aloitteiksi ja päämäärätietoiseksi yhteiskunnalliseksi ja taloudelliseksi toimijaksi
- ohjata oppilaita seuraamaan ajankohtaisia kysymyksiä ja tapahtumia sekä toimimaan yhteistyössä erilaisten järjestöjen, työelämän sekä muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa
- Harjaannuttaa hankkimaan ja arvioimaan kriittisesti erityyppisten toimijoiden tuottamaa tietoa sekä soveltamaan sitä kohtaamissaan tilanteissa
- Kannustaa oppilasta osallistumaan sekä toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti erilaisissa tilanteissa ja yhteisöissä
- ohjata oppilasta ymmärtämään, että yhteiskunnallinen päätöksenteko pohjautuu valintoihin, joita tehdään vaihtoehtoisten mahdollisuuksien pyrkimyksenä löytää yhteisymmärrys

OPPIAINEEN TEHTÄVÄ jatkuu

Yhteiskuntaoppi vuosiluokilla 4-6

- opetuksen tehtävänä on perehdyttää oppilas yhteisölliseen elämään ja rakentavaan vuorovaikutukseen
- rohkaista kuuntelemaan muita, ilmaisemaan mielipiteitä ja perustelemaan näkemyksiään sekä löytämään omat vahvuutensa
- oppilas harjoittelee päätöksentekoa ja vaikuttamisessa tarvittavia taitoja kouluyhteisössä ja muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa
- oppilas ymmärtää, että yhteiskunnassa on erilaisia töitä ja ammatteja sekä tutustuu oman taloudenhoidon ja vastuullisen kuluttamisen perusasioihin

OPETUKSEN TAVOITTEET

Opetuksen tavoitteet 4-6

- ohjata oppilasta hahmottamaan itsensä yksilönä ja erilaisten yhteisöjen jäsenenä (S1-S4, L1-L7)
- 2. kannustaa oppilasta harjoittelemaan demokraattisen vaikuttamisen perustaitoja sekä keskustelemaan rakentavasti eri mielipiteistä (S1-S3, L2-L5,L7)
- tukea oppilasta ymmärtämään oman rahankäytön ja kulutusvalintojen perusteita sekä harjoittelemaan niihin liittyviä taitoja(L1,L3,L6-L7)
- ohjata oppilasta oivaltamaan työnteon ja yrittäjyyden merkityksen lähiyhteisössään(S1-S3, L3-L7)
- tukea oppilasta ymmärtämään, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja (S1-S4, L1,L3-L7)
- ohjata oppilasta ymmärtämään sosiaalisen median roolia sosiaalisessa vaikuttamisessa sekä kannustaa oppilasta harjoittelemaan median käyttöä turvallisella ja yhteiskunnallisesti tiedostavalla tavalla(L1-L2,L4-L7)
- ohjata oppilasta kiinnostumaan yhteiskuntaopista tiedonalana; tukea oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin (S1-S4, L1-L7)

Opetuksen tavoitteet 7-9

- vahvistaa oppilaan kiinnostusta yhteiskuntaoppiin tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena (S1-S4, L1-L7)
- ohjata oppilasta omaksuma demokraattisia arvoja ja toimintatapoja sekä ymmärtämään, että yhteiskunnallisia päätöksiä tehtäessä on erilaisia vaihtoehtoja, jotka edellyttävät usein kompromisseja (S1-S3, L2-L5,L7)
- kannustaa oppilasta toimimaan osallistuvana kansalaisena erilaisissa yhteisöissä ja kehittämään vaikuttamistaitojaan sekä tarkoituksenmukaisia mielipiteen ilmaisun keinoja (S1-S3, L3-L7)
- rohkaista oppilasta yritteliäiseksi ja vastuulliseksi toimijaksi, joka hahmottaa työelämää, tuntee sen tarjoamia mahdollisuuksia ja osaa suunnitella omaa tulevaisuuttaan (S1-S2, L1-L2,L5)
- ohjata oppilasta syventämään ja pitämään ajan tasalla talouden toimintaa ja kuluttamista koskevia tietojaan ja taitojaan sekä seuraamaan taloutta koskevaa viestintää (S1-S4, L1,L3-L7)
- ohjata oppilasta laajentamaan näkemystään yhteiskunnallisen tiedon luonteesta, sen arvioinnin perusteista ja käsitteistä sekä soveltamaan tietojaan omien käsitysten muodostamisessa ja kansalaisena toimimisessa (S2,S3,S4, L1-L5)
- ohjata oppilasta harjaannuttamaan eettistä ymmärrystään ja arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin S1-S4, L1-L7)

KESKEISET SISÄLTÖALUEET

- Arkielämä ja oman elämän hallinta
- Demokraattinen yhteiskunta
- Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen
- Taloudellinen toiminta

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

- **4-6-luokat:** korostetaan vuorovaikutuksellisia, elämyksellisiä ja toiminnallisia työtapoja, joiden kautta harjoitellaan yhteistoimintaa, osallistumista ja vaikuttamista lähiyhteisössä.
Tieto- ja viestintätekniikan käyttö tarjoaa luontevan keinon yhteiskuntaa ja taloutta koskevan tiedon etsimiseen ja osallistumiseen yksin ja yhdessä
- **7-9-luokat:** tuetaan oppilaan kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi käyttämällä monipuolisia toiminnallisia työtapoja. Jatkuva ajankohtaisten asioiden seuraaminen, analysoiminen ja niistä keskusteleminen on keskeistä, samoin vuorovaikutus yhteiskunnan toimijoiden kanssa. Käytetään oppiainerajat ylittäviä lähestymistapoja ja korostetaan tutkivaa oppimista sekä mediaa hyödynnetään opiskelussa

OHJAUS JA TUKI

- Ohjaus ja tuki

4-6-luokat: ohjataan oppilas näkemään itsensä yhteiskunnan jäsenenä oikeuksineen ja velvollisuuksineen sekä tukea oppilaan kasvua toimintakykyiseksi erilaisten yhteisöjen jäseneksi. Oppilasta tuetaan erityisesti yhteiskuntaa ja taloutta koskevan tiedon etsimisessä, ymmärtämisessä ja soveltamisessa. Kannustetaan osallistuuteen ja keskusteluun. Oppiaineen käsitteellistä luonnetta avataan ja konkretisoidaan siinä käytettäviä käsitteitä

7-9-luokat: ohjataan oppilasta näkemään itsensä kansalaisyhteiskunnan jäsenenä sekä tuetaan kasvua erilaisten yhteisöjen jäseneksi. Oppilaiden monipuolista kommunikointia, osallisuutta ja yhteistoimintaa tuetaan käytännön harjoitteilla. Oppilasta harjaannutetaan etsimään, ymmärtämään ja soveltamaan yhteiskuntaa ja taloutta koskevaa tietoa. Oppiaineen käsitteellinen luonne avataan ja huomioidaan opetusjärjestelyissä ja työtavoissa.

OPPIMISEN ARVIOINTI

- **4-6-luokat:** kannustetaan palautteella oppilasta toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti omassa lähiyhteisössä ja soveltamaan käytännössä opittuja tietoja ja taitoja. Arvioinnissa huomioidaan monipuolisesti erilaisia toiminnan ja tuottamisen tapoja. Sanallista arviota tai arvosanaa lukuvuositodistukseen antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisen opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.
- **7-9-luokat:** kannustetaan palautteella oppilasta toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti omassa lähiyhteisössä ja soveltamaan käytännön arjessa yhteiskunnallista ja taloudellista osaamistaan. Arvioinnissa huomioidaan monimuotoisia toiminnan ja tuottamisen tapoja. Huomio yhteiskunnallisten tietojen ja taitojen soveltamiseen sekä siihen, miten monipuolisesti ja näkemyksiään perustellen oppilas on oppinut rakentamaan omaa käsitystään yhteiskunnasta

OPPIMISEN ARVIOINTIKRITEERIT ^eNORSSI

6. LUOKAN JÄLKEEN

Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää yhteiskuntaopin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta keskeistä on ympäröivän yhteiskunnan toiminnan hahmottaminen, omien vaikuttamismahdollisuuksien ja vastuun oivaltaminen kansalaisyhteiskunnan jäsenenä.

Oppiaineen arviointikriteerit 6. vuosiluokan jälkeen

http://oph.fi/download/156872_perusopetus_perusteluonnos_vuosiluokat_3_6.pdf
s.107

PÄÄTTÖARVIOINNIN KRITEERIT

- Yhteiskuntaopin päättöarviointi sijoittuu siihen lukuvuoteen , jona yhteiskuntaopin opiskelu päättyy kaikille yhteisenä oppiaineena
- Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen kriteerit yhteiskuntaopin valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin
- Päättöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon valtakunnalliset päättöarvioinnin kriteerit
- Oppilas saa arvosanan (8) , mikäli hän osoittaa keskimäärin kriteerien määrittämää osaamista. Arvosanan kahdeksan ylittäminen joillakin osaamisen alueilla voi kompensoida tasoa heikomman suoriutumisen joillakin muilla osa-alueilla

Mihin suuntaan?

Keskiössä

- osallistuminen, aktiivinen toimiminen, päätöksenteko ja valintojen merkitys, vaikuttaminen, mielipiteiden ilmaiseminen ja näkemyksien perusteleminen
- erilaiset työt, ammatit, talouden hoito ja vastuullinen kuluttaminen
- kriittinen suhtautuminen tietoon ja tvt:n hyödyntäminen opetuksessa

MUUTA?

Paikallisesti päätettävät asiat

- mitkä ovat vuosiluokkakokonaisuuksien 4-6 (yhteiskuntaoppi 4. luokalta alkaen) ja 7-9- erityispiirteet ja niihin liittyvät paikalliset painotukset ja miten vuosiluokkakokonaisuuden tehtävän toteutumista seurataan ja kehitetään
- mitkä ovat laaja-alaisen osaamisen tavoitteet vuosiluokilla 4-6 ja 7-9 (perusteiden tavoitekuvauksia voidaan hyödyntää sellaisenaan) sekä niiden mahdolliset paikalliset painotukset ja miten laaja-alaisen osaamisen kehittymistä tuetaan vuosiluokilla 4-6 ja 7-9
- mitkä ovat yhteiskuntaopin tavoitteet, keskeiset sisällöt sekä oppilaan oppimisen arvioinnin käytänteet kullakin vuosiluokalla 4,5,6,7,8 ja 9
- mitkä ovat kunkin oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin sekä ohjaukseen ja tukeen liittyvät mahdolliset erityispiirteet kullakin vuosiluokalla

